

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/391/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2314207317
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2314207317.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v právnej veci navrhovateľa: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpený advokátskou spoločnosťou: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Bratislava, Kubániho 16, proti odporcovi: R. Z., nar. XX.XX.XXXX, S. č. XXX, t.č. na neznámom mieste, zastúpená opatrovníčkou: JUDr. L. N., zamestnankyňou Okresného súdu Dunajská Streda, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, Bratislava, Šafárikovo nám. č. 7, IČO: 42 362 962, zastúpený advokátom: JUDr. Bohdan Jakubis, Bratislava, Dobrovičova 13, o zaplatenie 2.980,25 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 17C 200/2014-53 zo dňa 27. januára 2015 v časti priznanej náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom výroku o povinnosti navrhovateľa zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania m e n í tak, že navrhovateľ je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania vo výške 238,50 Eur do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia na účet jeho právneho zástupcu.

Vo vzťahu medzi navrhovateľom a vedľajším účastníkom na strane odporkyne žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd návrh zamietol, odporcovi náhradu trov konania nepriznal a navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi k rukám jeho právneho zástupcu náhradu trov konania vo výške 465,07 eur titulom trov právneho zastúpenia.

Svoje rozhodnutie prvostupňový súd v napadnutej časti o priznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi po citácii § 93 ods. 1 až 4, § 137, 149 ods. 1 O.s.p. vecne odôvodnil tým, že súd zároveň priznal náhradu trov konania aj vedľajšiemu účastníkovi s poukazom na § 142 ods. 1 O.s.p., pričom trovy konania vyčíslil jeho právny zástupca podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb nasledovne (základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je 111,21 eura): § 13a ods. 1 písm. a/ - prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, § 13a ods. 1 písm. c/ - písomné podanie na súd týkajúce sa veci samej, § 13a ods. 1 písm. d/ - účasť na konaní pred súdom dňa 27. 1. 2015, t.j. 3 x 111,21 eura, spolu 333,63 eura + 3x režijný paušál podľa § 16 cit. vyhl. po á 8,04 eura, spolu 357,75 eura; náhrada za stratu času - 6 x 1/2 hodina po á 13,40 eura, spolu 80,40 eura; cestovné dňa 27. 1. 2015 osobným motorovým vozidlom, spotreba 5,6 l/100 km, BA - GA - BA - 118 km, cena PHM 1,343 eur/l, spolu 8,87 eura; náhrada za používanie osobného motorového vozidla - 118 km x 0,153 eura/km bez DPH - 18,05 eura; spolu trovy právneho zastúpenia 465,07 eura. Keďže trovy právneho zastúpenia boli vyčíslené v súlade s citovanými ustanoveniami, súd ich priznal v plnej výške, pričom podľa § 160 ods. 1 veta prvá O.s.p. je navrhovateľ povinný tieto zaplatiť v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie navrhovateľ prostredníctvom právnej zástupkyne a to proti výroku o povinnosti navrhovateľa uhradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy jeho právneho zastúpenia a domáhal sa, aby odvolací súd z odvolacích dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p. napadnutý rozsudok zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi neprizná náhradu trov konania. Odvolateľ predovšetkým namieta nezákonnosť a nepreskúmateľnosť rozhodnutia o náhrade trov konania, nezákonnosť priznania náhrady trov právneho zastúpenia, nezákonnosť výšky priznanej náhrady. V prvom rade napáda rozhodnutie z dôvodu, že neobsahuje žiadne zdôvodnenie účelnosti trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka. Trovy právneho zastúpenia predstavujú náhradu odmeny aj za predloženie podania, ktoré svojim obsahom je šablónovitým podaním predkladaný v nespočetnom množstve prípadov. Ak už zákonodarca priznal nejakému subjektu určité osobitné postavenie vo vzťahu k súdnemu konaniu, potom vychádzal z logického predpokladu, že tento subjekt bude odborne, personálne a materiálne pripravený na vykonanie svojej činnosti a teda z hľadiska na svoje osobitné postavenie a odborné zameranie takéto podania môže predkladať sám. V tejto súvislosti odvolateľ poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR spis. zn. 6MCdo 5/2013. Dôvod na právne zastupovanie môže byť len v mimoriadne obtiažnych právnych veciach a v opačnom prípade ide o zneužívanie zákona, pretože samotné združenie nie je zamerané na vykonanie svojej činnosti, ale je len prostriedkom generovania trov právneho zastúpenia. Z napadnutého rozhodnutia nevyplýva ani spôsob akým súd vyhodnotil kritérium účelnosti ohľadom rozhodnutia o náhrade trov konania. Súd neuvádza aké skutočnosti vzal do úvahy, aké skutkové závery z nich vyvodil, ako ich následne právne posúdil. Povinnosť odôvodniť rozhodnutie o náhrade trov konania sa riadi § 157 ods. 2 O.s.p. Súd pri svojich záveroch nezohľadnil ani tú skutočnosť, že odporcu zastupoval opatrovník s právnickým vzdelaním. Súd nezákonne priznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu aj preto, lebo tento subjekt ani nemá postavenie vedľajšieho účastníka. S účinnosťou od 01.01.2015 pre každý takýto subjekt je stanovená povinnosť predložiť súhlas toho na strane koho má vystupovať. Inak sa na takýto subjekt neprihliada. Vedľajší účastník uvedené nesplnil, tak ako v iných prípadoch vstúpil do konania spôsobom kedy o odporcovi má informácie získané od súdu. Súd vedľajšiemu účastníkovi nezákonne priznal aj náhradu hotových výdavkov, náhradu za stratu času a náhradu za použitie motorového vozidla a to za cestu Bratislava - Galanta kedy priznal až 6 polhodín, pričom ide o 4 začaté polhodiny a pokiaľ ide o cestu Bratislava - Galanta a späť je to najviac 2 x 57 km, teda spolu nie 118 km čo má za následok aj nesprávne účtovanie náhrady za spotrebu PHM a náhrady za použitie motorového vozidla. Vedľajšiemu účastníkovi dňa 27.01.2015 nevznikli náklady 3x, pretože v daný deň sa mal zúčastniť okrem toho na pojednávaní na Okresnom súde Galanta vo veciach pod spis. zn. 26C 209/2014 a 26C 253/2014.

K doručenému odvolaniu sa odporca a vedľajší účastník na strane odporcu nevyjadrili.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je čiastočne dôvodné a preto je potrebné rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti trov konania vedľajšieho účastníka zmeniť.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu je odvolateľom napadnutá časť náhrady trov konania vedľajšieho účastníka.

Z obsahu rozhodnutia súdu prvého stupňa vo veci samej, odvolaním nenapadnutého, je jednoznačné, že návrh navrhovateľa bol v celom rozsahu zamietnutý ako nedôvodný.

V zmysle súdom prvého stupňa správne citovaného ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. má navrhovateľ vo veci plný úspech vtedy, keď súd vyhovie jeho žalobe v plnom rozsahu. Odporca má vo veci plný úspech vtedy, keď súd žalobu v plnom rozsahu zamietne, ako tomu bolo právne v prejednávanej veci.

Posúdiac otázku náhrady trov konania v danej veci, odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade boli splnené podmienky v zmysle cit. § 142 ods. 1 O.s.p. pre to, aby bol navrhovateľ, ktorý bol v konaní v celom rozsahu neúspešný, zaviazaný na náhradu trov, pričom neboli tu dané žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by bolo dôvodné vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznať.

V danom prípade bolo potrebné zaoberať sa tiež otázkou prípadného naplnenia podmienok cit. ust. § 150 ods. 1 O.s.p. Predpokladom výnimočného použitia tohto ustanovenia je, aby išlo o prípady hodné osobitného zreteľa. Ide o odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok i zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu. Je odôvodnená tam, kde by strohá aplikácia ustanovenia o náhrade trov konania mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiadúcej tvrdosti. Výnimočnosť prípadu môže spočívať jednak v okolnostiach danej veci, ale i v okolnostiach na strane účastníkov konania. Úvaha súdu o tom, či ide o výnimočný prípad a či sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdení všetkých okolností konkrétnej veci. Týmito okolnosťami môžu byť dôvody osobné, majetkové a sociálne pomery účastníkov konania, dôvody uplatnenia nároku na súde, či postup účastníka v konaní. Obyčajnú nesolventnosť účastníka konania bez ďalšieho, pritom nemožno považovať za dostatočný dôvod, k uplatneniu § 150 ods. 1 O.s.p. Pri posudzovaní výnimočnosti dôvodov hodných osobitného zreteľa, je potrebné prihliadnuť k pomerom oboch strán konania.

K argumentácii navrhovateľa je potrebné uviesť, že nemožno akceptovať argumentáciu o neúčelne vynaložených trovách konania vedľajším účastníkom, pretože aj na základe argumentácie zo strany vedľajšieho účastníka došlo k zamietnutiu návrhu. Skutočnosť, že úkony, ktoré uskutočnil právny zástupca vedľajšieho účastníka, mohol uskutočniť vedľajší účastník, nie je dôvodom, pre ktorý by bolo vylúčené, aby združenie bolo v konkrétnom konaní zastúpené právnym zástupcom. Rovnako ani samotná skutočnosť, že samotné združenie má v radoch členov, ktorí majú právnické vzdelanie, nie je dôvodom, pre ktorý by bolo vylúčené, aby združenie bolo v konkrétnom konaní zastúpené právnym zástupcom. Ak sa účastník môže dať v konaní zastúpiť advokátom, potom je nezrozumiteľná námietka navrhovateľa, že ak sa vedľajší účastník dá zastúpiť, dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania, pretože v danom prípade nejde o navyšovanie trov, ale o vznik trov v dôsledku ústavného práva na zastupovanie. Z argumentácie navrhovateľa potom akoby vyplývalo, že navrhovateľ môže byť v konaní zastúpený, odporca by nemal byť, resp. nie dostatočne kvalifikovane, pretože tak navrhovateľovi v prípade neúspechu zbytočne narastajú trovy. Je zrejmé, že ide o neprijateľný záver v rozpore s Ústavou SR, ako aj O.s.p.

Odvolačný súd je toho názoru, že v danom prípade konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia nedochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov a nehospodárnosti konania, na ktorú skutočnosť by mal súd prihliadať použitím ust. § 150 O.s.p. V tomto smere odvolací súd poukazuje na ust. § 3 ods. 4, 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona o priestupkoch, podľa ktorých každý spotrebiteľ má právo združovať sa spolu s inými spotrebiteľmi združenia a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov. Proti porušeniu práva a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa, môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Z uvedeného je zrejmé, že vedľajší účastník na strane odporcu vstúpil do konania s cieľom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy odporcu, a preto pokiaľ vedľajší účastník bol v konaní zastúpený právnym zástupcom, nemožno v danom prípade zastávať názor, že týmto zastúpením došlo k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania aj s poukazom na ust. § 20 ods. 1 zák. č. 586/2003 Z.z. o advokácii, podľa ktorého každý má právo na poskytovanie právnych služieb a môže o ne požiadať u ktoréhokoľvek advokáta.

Podľa § 93 ods. 4 O.s.p. vedľajší účastník má rovnaké procesné práva ako účastník konania, na strane ktorého vystupuje. Preto to, čo sa vzťahuje na účastníka konania, platí, najmä z hľadiska náhrady trov konania aj pre vedľajšieho účastníka. Základnou otázkou na rozhodnutie o náhrade trov podľa zásady úspechu vyjadrenej predovšetkým v § 142 ods. 1 O.s.p. vo vzťahu ku trovám právneho zastúpenia advokátom v tejto veci je to, či takéto trovy so zreteľom na skutkovú a právnu zložitost' predmetu súdnej ochrany sú alebo nie sú účelne vynaložené trovy, ak sa súčasne vezme do úvahy aj to, že právne zastúpené advokátom je združenie podľa zákona č. 250/2007 Z.z. Predpoklad na priznanie náhrady trov konania v posudzovanej veci spočíva v podmienke, že trovy musia byť účelne vynaložené, treba interpretovať v súlade s dvomi významnými právnymi normami: 1. podľa článku 47 ods. 2 ústavy, každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi..., 2. podľa § 3 ods. 4 zák. č. 250/2007 Z.z. každý spotrebiteľ má právo združovať sa spolu s inými spotrebiteľmi v združeniach a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov.

V prvom rade odvolací súd poukazuje na to, že podľa ústavy každý má právo na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, za podmienok ustanovených zákonom. Žiadnym zákonom nie je vylúčené, aby toto základné právo na právnu pomoc uplatnilo aj združenie spotrebiteľov a preto toto právo môže uplatniť aj také združenie. Do obsahu tohto základného práva na právnu pomoc nesporne patrí aj zastúpenie účastníka konania (každého) advokátom. Obsah tohto základného práva však nepredpokladá, že spotrebiteľia, združení v nejakom združení, sú schopní uplatniť svoje základné právo na súdnu ochranu bez právnej pomoci spočívajúcej v zastúpení advokátom len z dôvodu, že sú právnickou osobou, založenou a vzniknutou za špecifickým účelom ochrany spotrebiteľov. Takéto združenie môže byť podľa názoru odvolacieho súdu, vytvorené aj z osôb, ktoré nemajú žiadny predpoklad, aby sa dokázali právne účinným spôsobom brániť v konaní pred príslušným súdom (podľa názoru odvolacieho súdu ide o znalosť procesných predpisov, ktorú nemožno stotožniť so znalosťou hmotnoprávnej problematiky ochrany spotrebiteľa) a tak len zo zamerania na ochranu spotrebiteľa sa nemôže, podľa odvolacieho súdu, vyvodzovať, že také združenie je schopné zabezpečiť realizáciu základného práva na súdnu ochranu bez zastúpenia advokátom. Navyše, v zákone č. 250/2007 Z.z. sa združenie uvádza vo viacerých ustanoveniach (§ 1, 3, 4, 10, 14b, 19, 20, 25 a 26a). Ani jedno z týchto ustanovení a rovnako ani Občiansky súdny poriadok neukladá takému združeniu (porovnaj najmä § 25 citovaného zákona), aby vo veciach, v ktorých je účastníkom alebo vedľajším účastníkom v konaní pred súdmi konalo bez reálneho uplatnenia základného práva na právnu pomoc, ktoré patrí každému, vrátane právneho zastúpenia advokátom. V tejto spojitosti treba pripomenúť, že podľa článku 2 ods. 3 ústavy každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá. Združeniu podľa § 25 zák. č. 250/2007 Z.z. žiaden zákon nezakazuje byť zastúpený advokátom (podľa názoru odvolacieho súdu ani v hmotnoprávných vzťahoch) a tento záver musí byť základom pre posúdenie práva združenia, na náhradu trov konania vzniknutých trovami advokátskeho zastúpenia. Takýto výklad základného práva na právnu pomoc podľa článku 47 ods. 2 ústavy v spojení s § 3 ods. 4 zák. č. 250/2007 Z.z. je potrebné uplatniť v posudzovanom spore aj vo vzťahu k § 146 ods. 2 O.s.p., osobitne k náhrade trov konania vzniknutých právnu pomocou poskytnutou advokátom.

Vychádzajúc z takéhoto výkladu ústavy a zákona o ochrane spotrebiteľov odvolací súd je názoru, že súčasťou ochrany spotrebiteľa v konaní pred súdom je taký výklad § 142 ods. 1 O.s.p., resp. § 146 ods. 2 O.s.p., ktorý akceptuje, že združenie spotrebiteľov, ak uplatní základné právo na súdnu ochranu, zásadne má právo na náhradu trov konania, ktoré súvisia s právnu pomocou poskytovanou advokátom. Takáto náhrada by mohla byť nepriznaná len v prípade, ak by niektoré úkony právnej pomoci spočívajúcej v zastúpení advokátom boli zbytočné, respektíve neúčelné, ale táto náhrada nemôže byť nepriznaná len na základe toho, že združenie spotrebiteľov sa dalo v konaní pred súdmi zastúpiť advokátom. Za neúčelný úkon však nemožno bez ďalšieho považovať vstup vedľajšieho účastníka do konania, lebo po prvé, taký úkon Občiansky súdny poriadok upravuje a pripúšťa a po druhé, ide o vstup do neprávoplatne skončeného konania, v ktorom sa nedá vopred vylúčiť, že vedľajší účastník so zreteľom na povahu súdnej ochrany a jej špecifický predmet, ktorým je ochrana spotrebiteľa vo všeobecnosti môže účinným spôsobom plniť svoju funkciu vedľajšieho účastníka. V tejto veci došlo k takému vstupu do konania, ktorý odvolací súd nepovažuje, so zreteľom na uvedené, za neúčelný procesný úkon, a teda aj trovy tohto úkonu nie sú neúčelne vynaloženými trovami a odvolací súd ani iné neúčelné úkony právnej pomoci nezistil.

V zmysle ust. § 137 O.s.p. je súčasťou trov konania odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát. Pravidlá pre výpočet odmeny advokáta upravuje vyhláška MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej aj „vyhláška“). Podľa § 9 ods. 1 vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak. Podľa § 10 ods. 2 vyhlášky ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky a hodnota záväzku.

Vychádzajúc z vyššie citovaných ustanovení vedľajšiemu účastníkovi vzniklo právo na náhradu trov prvostupňového konania, ktoré spočívajú v trovách právneho zastúpenia v celkovej výške 238,50 Eur, vychádzajúc z hodnoty sporu odmena za jeden úkon predstavuje 111,21 Eur, v prvostupňovom konaní právny zástupca účelne vykonal dva úkony - prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom a písomné vyjadrenie, k tomu prislúchajúci režijný paušál vo výške 8,04 Eur, spolu 238,50

Eur, podľa § 11 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. a), § 16 ods. 3 vyhlášky. V danom prípade za neúčelný úkon právnej služby odvolací súd považoval účasť na pojednávaní pred súdom prvého stupňa 27.01.2015, a s tým spojenú náhradu straty času a náhradu cestovných nákladov, ktorá nebola nevyhnutná v danej veci, s poukazom na jeho predchádzajúce vecné písomné vyjadrenie (za ktoré odmena prináleží). Žiada sa dodať, že zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 27.01.2015 vyplýva skutočnosť, že právny zástupca vedľajšieho účastníka sa vyjadril v súlade so svojim písomným vyjadrením ako je na čl. 41-42, iné k veci neuviedol.

S poukazom na uvedené zdôvodnenie, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka s použitím § 220 O.s.p. zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi priznal voči žalobcovi náhradu trov konania v celkovej výške 238,50 Eur, ktoré predstavujú trovy prvostupňového konania.

V odvolacom konaní bolo podľa § 142 ods. 2 v spojení s § 224 ods. 2 O.s.p., vzhľadom na čiastočný úspech navrhovateľa, rozhodnuté o náhrade trov konania tak, že vo vzťahu medzi navrhovateľom a vedľajším účastníkom žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov konania právo.

Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.